

The Evil Eye

1.

שמות ל:יב: כִּי תִשָּׂא אֶת-רֹאשׁ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, לִפְקֹדֵיהֶם, וְנָתַנּוּ אִישׁ כֹּפֶר נַפְשׁוֹ לַיהוָה, בְּפִקֹּד אֹתָם; וְלֹא-יְהִי בָהֶם נֶגֶף, בְּפִקֹּד אֹתָם. יֵגֶזֶה יָתְנּוּ, כָּל-הָעֵבֶר עַל-הַפְּקָדִים--מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל, בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ:

Shemot 30:12 When you take a census of the Israelites according to their numbers, each man should give an atonement for his soul to G-d when you count them. And there will not be a plague when you count them. And this they should give, everyone who goes through the counting: half a shekel of the holy shekel.

רש"י: ולא יהיה בהם נגף: שהמנין שולט בו עין הרע והדבר בא עליהם, כמו שמצינו בימי דוד:

Rashi: "And there will not be a plague." For counting causes the Evil Eye to affect them and plague will strike them, as we find in the days of David.

2.

The Evil Eye (ayin ha-ra) is often defined as the ability to bring about evil results by a malicious gaze. In most cultures the belief is prevalent that some human beings have the power of sending destructive rays, so to speak, in order to cause harm to those of whom they are envious or otherwise dislike.... [E]specially in the Babylonian Talmud, the notion developed that some persons do have this kind of baneful power and there are a number of superstitious practices to ward off the harmful effects of the evil eye, for example, spitting out three times when a person seems to be at risk. Even today some people, when praising others, will add: "let it be without the evil eye" (in the Yiddish form, *kenenhora*), meaning I do not intend my praise to suggest that I am enviously casting a malevolent glance.

<http://www.myjewishlearning.com/article/evil-eye-in-judaism/>

3.

רמב"ם הלכות עבודה זרה יא:טו

ודברים האלו כולן דברי שקר וכזב הן והם שהטעו בהן עובדי כוכבים הקדמונים לגויי הארצות כדי שינהגו אחריהן, ואין ראוי לישראל שהם חכמים מחוכמים להמשך בהבלים אלו ולא להעלות על לב שיש תועלת בהן, שנאמר כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, ונאמר כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ואתה לא כן וגו', כל המאמין בדברים האלו וכיוצא בהן ומחשב בלבו שהן אמת ודבר חכמה אבל התורה אסרתן אינן אלא מן הסכלים ומחסרי הדעת ובכלל הנשים והקטנים שאין דעתן שלימה, אבל בעלי החכמה ותמימי הדעת ידעו בראיות ברורות שכל אלו הדברים שאסרה תורה אינם דברי חכמה אלא תהו והבל שנמשכו בהן חסרי הדעת ונטשו כל דרכי האמת בגללן, ומפני זה אמרה תורה כשהזהירה על כל אלו ההבלים תמים תהיה עם ה' אלהיך.

Rambam Laws of Idolatry 11:16 All the above matters are falsehood and lies with which the original idolaters deceived the gentile nations in order to lead them after them. It is not fitting for the Jews who are wise sages to be drawn into such emptiness, nor to consider that they have any value as [implied by Numbers 23:23]: "No black magic can be found among Jacob, or occult arts within Israel." Similarly, [Deuteronomy 18:14] states: "These nations which you are driving out listen to astrologers and diviners. This is not [what God... has granted] you." Whoever believes in [occult arts] of this nature and, in his heart, thinks that they are true and words of wisdom, but are forbidden by the Torah, is foolish and feeble-minded. He is considered like women and children who have underdeveloped intellects. The masters of wisdom and those of perfect knowledge know with clear proof that all these crafts which the Torah forbade are not reflections of wisdom, but rather, emptiness and vanity which attracted the feeble-minded and caused them to abandon all the paths of truth. For these reasons, when the Torah warned against all these empty matters, it advised [Deuteronomy 18:13]: "Be of perfect faith with God, your Lord".

4.

בראשית מב:ה- וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי־הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

Bereishit 42:5 And the children of Israel came to buy grain amongst those who were coming, for there was a famine in the land of Canaan.

רש"י: בתוך הבאים. מטמינין עצמן שלא יכירום, לפי שצוה להם אביהם שלא יתראו כלם בפתח אחד אלא שיכנס כל אחד בפתחו, כדי שלא תשלט בהם עין הרע שכלם נאים וכלם גבורים...

Rashi "Amongst those who were coming." They hid themselves so that they wouldn't recognize them, because their father commanded them that they should not all be seen in one entrance. Rather, they should each enter through a separate entrance so that the Evil Eye should not have power over them for they are all handsome and they are all strong.

5.

בראשית מח:טו-טז: וַיְבָרֶךְ אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמֶר הָאֱלֹקִים אֲשֶׁר הִתְהַלְכּוּ אֲבוֹתַי לִפְנֵי אַבְרָהָם וַיִּצְחָק הָאֱלֹקִים הָרַעָה אֹתִי מֵעוֹדִי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה: הַמֶּלֶךְ הַגָּאֹל אֹתִי מִכָּל־רָע וַיְבָרֶךְ אֶת־הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבוֹתִי אַבְרָהָם וַיִּצְחָק וַיִּדְגּוּ לָרֹב בַּקָּרֶב הָאֶרֶץ:

Bereishit 48:16-17 And he blessed Yosef and said: the G-d Whom my ancestors, Avraham and Yitzchak, walked before, the G-d who shepherded me from then until this very day. The angel that redeemed me from all evil shall bless the boys, and call them in my name and the name of my ancestors Avraham and Yitzchak, and they should be like the many fish in the midst of the land.

רש"י: וידגו. כדגים הללו שפרים ורבים ואין עין הרע שולטת בהם:

Rashi: "They should be like fish." Like these fish which are fruitful and multiply, and over which the Evil Eye does not have power.

6.

ברכות כ.

רבי יוחנן הוה רגיל דהוה קא אזיל ויתיב אשערי דטבילה, אמר: כי סלקן בנות ישראל ואתיין מטבילה מסתכלן בי, ונהוי להו זרעא דשפירי כוותי. אמרי ליה רבנן: לא קא מסתפי מר מעינא בישא? אמר להו: אנא מזרעא דיוסף קא אתינא, דלא שלטא ביה עינא בישא, דכתיב: בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, ואמר רבי אבהו: אל תקרי עלי עין אלא עולי עין.

רבי יוסי ברבי חנינא אמר מהכא: **בוידגו לרב בקרב הארץ. מה דגים שבים מים מכסין עליהם ואין עין הרע שולטת בהם - אף זרעו של יוסף אין עין הרע שולטת בהם.**

ואי בעית אימא: עין שלא רצתה לזון ממה שאינו שלו - אין עין הרע שולטת בו.

Brachot 20a Rabbi Yoḥanan was accustomed to go and sit at the gates of the women's immersion sites. He said: When the daughters of Israel emerge from their immersion, they will look at me, and will have children as beautiful as I. The Sages asked him: Master, do you not fear the evil eye? He said to them: I descend from the seed of Joseph over whom the evil eye has no dominion, as it is written: "Joseph is a bountiful vine, a bountiful vine on a spring [alei ayin]" (Genesis 49:22). And Rabbi Abbahu said a homiletic interpretation: Do not read it alei ayin, rather olei ayin, above the eye.

Rabbi Yosei, son of Rabbi Ḥanina, cited a different proof, **"may they multiply [veyidgu] in the midst of the earth" (Genesis 48:16). Just as the fish in the sea, water covers them and the evil eye has no dominion over them, so too the seed of Joseph, the evil eye has no dominion over them.**

Alternatively: Joseph's eye, which did not seek to feast on that which was not his, (Potiphar's wife,) the evil eye has no dominion over him.

7.

פרקי אבות ב:ט - אמר להם, צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם. רבי אליעזר אומר, עין טובה. רבי יהושע אומר, חֶבֶר טוֹב. רבי יוסי אומר, שָׁכֵן טוֹב. רבי שמעון אומר, הַרְוָאָה אֶת הַנּוֹלֵד. רבי אלעזר אומר, לֵב טוֹב. אמר להם, רואה אני את דברי אלעזר בן עזר מדבריהם, שֶׁבִּכְלָל דְּבָרָיו דְּבָרֵיהֶם. אמר להם צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם. רבי אליעזר אומר, עין רעה. רבי יהושע אומר, חֶבֶר רַע. רבי יוסי אומר, שָׁכֵן רַע. רבי שמעון אומר, הַלּוֹה וְאִינוּ מְשֻׁלָּם. אֶחָד הַלּוֹה מִן הָאָדָם, כְּלוֹה מִן הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים לז, כא) לֹאֵה רָשָׁע וְלֹא יִשְׁלַם, וְצָדִיק חוֹבֵן וְנוֹתֵן. רבי אלעזר אומר, יֵב רַע. אמר להם, רואה אני את דברי אלעזר בן עזר מדבריהם, שֶׁבִּכְלָל דְּבָרָיו דְּבָרֵיהֶם:

Avot 2:9 He [Rabbi Yochanan ben Zakkai] said to them: go out and see which is the straight path to which a person should cling. Rabbi Eliezer said, "a good eye" .... He said to them: go out and see which is the evil path that a person should distance himself from. Rabbi Eliezer said, "an evil eye."

ברטנורא: "עין טובה" - מסתפק במה שיש לו, ואינו מבקש דברים יתירים, ואינו מקנא כשרואה שיש לחבריו יותר ממנו:

Bartenura "A good eye" - He is satisfied with what he has, and does not seek extra things, and he is not jealous when he sees that his friend has more than him.

8.

משנה תרומות ד:ג- שעור תרומה- עין יפה, אחד מארבעים. בית שמאי אומרים, משלשים. והבינונית, מחמשים. והרעה, מששים. תרם ועלה בידו אחד מששים, תרומה, ואינו צריך לתרום. חזר והוסיף, חייב במעשרות. עלה בידו מששים ואחד, תרומה, ויחזר ויתרם כמות שהוא למוד, במדה ובמשקל ובמנין. רבי יהודה אומר, אף שלא מן המקף.

Terumot 4:3 The measurement of Terumah— A good eye: 1/40. Beit Shammai says 1/30. Average: 1/50. A bad eye: 1/60.

9.

במדבר א:ב שאו, את ראש כל עדת בני ישראל, למשפחתם, לבית אבתם--במספר שמות, כל זכר לגלגלתם.

Bamidbar 1:2 Take a census of the entire congregation of Israelites, according to their families, according to their father's houses, according to the number of names, every male according to their polls.

10.

Samuel II 24

שמואל ב כד

1 And again the anger of the Lord was kindled against Israel and He moved David against them, saying, "Go count Israel and Judah."

א וַיִּסְף אֶף־יְהוָה לַחַרּוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּסֶּת אֶת־דָּוִד בָּהֶם לֵאמֹר לךְ מִנֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־יְהוּדָה:

2 And the king said to Joab the captain of the host that was with him, "Go please, to and fro throughout all the tribes of Israel, from Dan as far as Beer-sheba and take census of the people, so that I may know the number of the people."

ב וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־יֹאבָב | שַׂר־הַחֵיָל אֲשֶׁר־אִתּוֹ שׁוֹטֵטָא בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע וּפְקֹדוּ אֶת־הָעָם וַיַּדְעֵתִי אֶת מִסְפַּר הָעָם:

3 And Joab said to the king, "May the Lord your God add to the people a hundredfold of whatsoever they may be, and the eyes of my lord, the king may see it; but my lord the king, why does he desire such a thing?"

ג וַיֹּאמֶר יוֹאבָב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּסֶף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָעָם כָּהֶם | וְכֵהֶם מֵאָה פְּעָמִים וְעֵינֵי אֲדֹנֵי־הַמֶּלֶךְ רְאוּת וְאֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ לָמָּה חָפֵץ בַּדָּבָר הַזֶּה:

4 But the word of the king prevailed against Joab, and against the captains of the host. And Joab and the captains of the host went out from the presence of the king, to number the people, the Israelites.

ד וַיִּחַזַּק דְּבַר־הַמֶּלֶךְ אֶל־יֹאבָב וְעַל שָׂרֵי הַחֵיָל וַיֵּצֵא יוֹאבָב וְשָׂרֵי הַחֵיָל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד אֶת־הָעָם אֶת־יִשְׂרָאֵל:

5 And they crossed the Jordan, and they camped in Aroer, to the right of the city that is [situated] in the middle of the valley of Gad,

ה וַיַּעֲבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיַּחֲנוּ בְּעֶרְוֶער יְמִין הָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנָּחַל הַגָּד וְאֶל־יַעֲר:

and to Jaezer.

6 And they came to Gilead, and to the land of Tahtim-hodshi; and they came to Dan to the city of Jaan and round about to Zidon.

7 And they came to the stronghold of Tyre, and to all the cities of the Hivites, and of the Canaanites; and they went out to the South of Judah, to Beer-sheba.

8 And they had gone to and fro throughout the entire land, and they came at the end of nine months and twenty days [back to] Jerusalem.

9 And Joab presented the sum of the number of the people to the king; And Israel consisted of eight hundred thousand valiant men that drew the sword; and the men of Judah were five hundred thousand men.

10 And David's heart smote him after he had counted the people. And David said to the Lord: I have sinned greatly in what I have done; and now, 'O Lord, put aside please, the iniquity of your servant, for I was very foolish!

11 And David rose up in the morning; and the word of the Lord came to Gad the Prophet, the seer of David, saying:

12 "Go and speak to David, 'So says the Lord, "Three things I offer you, choose for yourself one of them, and I shall do it to you".

13 And Gad came to David and he told him, and he said to him, "[Do you prefer] that seven years of famine in your land shall come upon you? or three months that you shall flee before your oppressor while he pursues you? or, that there be three days pestilence in your land? Now know and consider what I shall reply to Him that sent me.

14 And David said to Gad; "I am greatly oppressed; let us fall now into the hand of the Lord; for His mercies are great; but into the hand of man let me not fall."

15 So the Lord sent a pestilence upon Israel from the morning until the appointed time; And there died of the people from Dan to Beer-sheba seventy thousand men.

16 And the angel stretched out his hand toward Jerusalem to

וַיָּבֹאוּ הַגִּלְעָדָה וְאֶל-אֶרֶץ תַּחְתִּימֹהֲדִישִׁי וַיָּבֹאוּ
דָּנָה לְעֵן וְסָרִיב אֶל-צִידוֹן:

ז וַיָּבֹאוּ מִבְּצֻר צֶר וְכָל-עָרֵי הַחִי וְהַכְּנַעֲנִי וַיֵּצְאוּ
אֶל-נֶגֶב יְהוּדָה בְּאֶר שֶׁבַע:

ח וַיֵּשְׁטוּ בְּכָל-הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ מִקְצֵה תְשַׁעָּה חֳדָשִׁים
וְעֶשְׂרִים יוֹם יְרוּשָׁלָּם:

ט וַיָּבִיאוּ יוֹאָב אֶת-מִסְפַּר מִפְקַד-הָעָם אֶל-הַמֶּלֶךְ
וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ-חִיל שֶׁלֶף
חֶרֶב וְאִישׁ יְהוּדָה חֲמֵשׁ-מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ:

י וַיִּךְ לִב-דָּוִד אֹתוֹ אַחֲרֵי-כֵן סָפַר אֶת-הָעָם וַיֹּאמֶר
דָּוִד אֶל-יְהוָה חֲטָאתִי מְאֹד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְעַתָּה
יְהוָה הֶעֱבַר-נָא אֶת-עֲוֹן עַבְדְּךָ כִּי נִסְבַּלְתִּי מְאֹד:

יא וַיָּקָם דָּוִד בַּבֹּקֶר פ וַדְּבַר-יְהוָה הָיָה אֵלָיו
הַנְּבִיא חִזְקָה דָּוִד לֵאמֹר:

יב הֲלוֹךְ וּדְבַרְתָּ אֶל-דָּוִד בֹּה אָמַר יְהוָה שְׁלֹשׁ אֲנֹכִי
נוֹטֵל עֲלֶיךָ בַּחֲרֹלֶךְ אַחַת-מֵהֶם וְאֶעֱשֶׂה-לָּךְ:

יג וַיָּבֹא-גָד אֶל-דָּוִד וַיִּגְדֵּל וַיֹּאמֶר לוֹ הִתְבּוֹא לָךְ
שִׁבְעַת שָׁנִים | רָעַב | בְּאֶרֶץ אִם-שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים
נִסְף לַפְּנִי-צָרֶיךָ וְהָיָה רֹדְפְךָ וְאִם-הָיִיתָ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים דָּבַר בְּאֶרֶץ עַתָּה דַּע וְרָאָה מִה-אֲשִׁיב
שְׁלָחִי דָּבַר:

יד וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵלָיו צָרִי מְאֹד נִפְלָה-נָא
בְּיַד-יְהוָה כִּי-רַבִּים רַחֲמָיו (כְּתִיב רַחֲמֹו) וּבְיַד-אָדָם
אֶל-אִפְלָה:

טו וַיָּתֵן יְהוָה דָּבָר בְּיִשְׂרָאֵל מֵהַבֹּקֶר וְעַד-עֵת מוֹעֵד
וַיָּמָת מִן-הָעָם מִדָּן וְעַד-בְּאֶר שֶׁבַע שִׁבְעִים אֶלֶף
אִישׁ:

טז וַיִּשְׁלַח יְדוֹ הַמַּלְאָךְ | יְרוּשָׁלַם לְשַׁחֲתָהּ וַיִּנָּחֵם

destroy it, and the Lord regretted the evil, and he said to the angel that destroyed among the people, "It is enough; now stay your hand." And the angel of the Lord was by the threshing-floor of Aravnah the Jebusite.

17 And David said to the Lord when he saw the angel that smote among the people, and he said, "Behold I have sinned, and have acted iniquitously; but these sheep, what have they done? I beg that Your hand be against me, and against my father's house."

18 And Gad came to David on that day, and said to him, "Go up to erect an altar to the Lord in the threshing-floor of Aravnah the Jebusite."

19 And David went up according to the word of Gad, as the Lord had commanded.

20 And Aravnah looked afar and he saw the king and his servants passing on towards him: and Aravnah went out and he bowed down to the king with his face to the ground.

21 And Aravnah said, "Why has the lord my king come to his servant?" And David said, "To acquire from you the threshing-floor, in order to build an altar to the Lord, that the plague be stayed from the people."

22 And Aravnah said to David, "Let my lord the king take and offer up what seems good in his eyes; behold the oxen for the burnt-offering and the threshing tools, and the [wooden] tools of the oxen for [fire] wood."

23 All this Aravnah the king gave to the king. And Aravnah said to the king, "May the Lord your God accept you."

24 And the king said to Aravnah, "No; for I will only buy it from you at a price; so that I will not offer to the Lord my God burnt-offerings [which I had received] for nothing." And David bought the threshing-floor and the oxen for fifty shekels of silver.

25 And David built there an altar to the Lord, and he offered up burnt-offerings and peace offerings. And the Lord was entreated for the land, and the plague was stayed from Israel.

יְהוָה אֱלֹהֵי הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ הַמְשִׁחִית בְּעַם רָב
עַתָּה הֲרֹף יָדְךָ וּמִלֵּאךְ יְהוָה הָיָה עִם־גֶּרֶן
הָאֲרֻנָּה (כְּתִיב הָאֲרֻנָּה) הַיְּבֻסִי:

יז וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵינוּ בְּרָאֲתוֹ | אֶת־הַמֶּלֶךְ |
הַמַּכֵּה בְּעַם וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲנִי חָטֵאתִי וְאֲנִי
הַעֲוִיתִי וְאֵלֶּה הַצֵּאֵן מִה עָשׂוֹ תְּהִי נָא יָדְךָ בִּי וּבֵבִית
אָבִי:

יח וַיָּבֹא־גָד אֶל־דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ עֲלֵה
הָקֵם לַיהוָה מִזְבֵּחַ בְּגֶרֶן אֲרֻנָּה (כְּתִיב
אֲרֻנָּה) הַיְּבֻסִי:

יט וַיַּעַל דָּוִד כְּדִבְרֵי־גָד כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה:

כ וַיִּשְׁקֹף אֲרֻנָּה וַיֵּרָא אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־עַבְדָּיו עֹבְרִים
עָלָיו וַיֵּצֵא אֲרֻנָּה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַמֶּלֶךְ אַפָּיו אֶרְצָה:

כא וַיֹּאמֶר אֲרֻנָּה מַדּוּעַ בָּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ אֶל־עַבְדִּי
וַיֹּאמֶר דָּוִד לִקְנוֹת מֵעִמְךָ אֶת־הַגֶּרֶן לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ
לַיהוָה וְתַעֲצֹר הַמַּגָּפָה מֵעַל הָעָם:

כב וַיֹּאמֶר אֲרֻנָּה אֶל־דָּוִד יִקַּח וַיַּעַל אֲדָנִי הַמֶּלֶךְ
הַטּוֹב בְּעֵינָיו (כְּתִיב בְּעֵינָיו) רֹאֵה הַבָּקָר לְעֹלָה
וְהַמְרֻגִים וּבְגִלִּי הַבָּקָר לַעֲצִים:

כג הֲפֹל נָתַן אֲרֻנָּה הַמֶּלֶךְ לַמֶּלֶךְ ס וַיֹּאמֶר אֲרֻנָּה
אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ יִרְצֶךָ:

כד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אֲרֻנָּה לֹא כִּי־קִנֹּו אֶקְנֶה
מֵאוֹתֶךָ בְּמַחִיר וְלֹא אֶעֱלֶה לַיהוָה אֱלֹהֵי עֲלֹת חֲנֻם
וְיִקַּח דָּוִד אֶת־הַגֶּרֶן וְאֶת־הַבָּקָר בַּכֶּסֶף שְׁקָלִים
חֲמִשִּׁים:

כה וַיִּבֶן שָׁם דָּוִד מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיַּעַל עֲלֹת וּשְׁלָמִים
וַיַּעֲתֶר יְהוָה לְאָרֶץ וְתַעֲצֹר הַמַּגָּפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל: